

Με το φακό της Ιστορίας...

...ρίχνοντας φως
σε σκιές του παρελθόντος

Ανεμολόγιο

http://www.youtube.com/watch?v=Wn3ZeNa_d4g&feature=related

Επιμέλεια: Μαρία Παπαλεοντίου, Φιλολόγος

...φωτίζοντας τους αφανείς ήρωες

«Ποιος έκτισε τη Θήβα την εφτάπτυλη;

Στα βιβλία δεν βρίσκεις παρά των
βασιλιάδων τα ονόματα.

Οι βασιλιάδες κουβαλήσαν τ'
αγκωνάρια;

[..] Ο νεαρός Αλέξανδρος υπόταξε τις
Ινδίες.

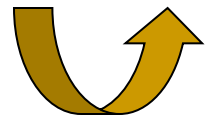
Μονάρχος του;

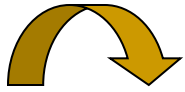
Ο Καίσαρας νίκησε τους Γαλάτες.

Δεν είχε ούτε ένα μάγεια μαζί του;

Ο Φίλιππος της Ισπανίας έκλαψε
όταν η αρμάδα του βυθίστηκε.

Δεν έκλαψε, τάχα, άλλος κανένας;

...τους κομπάρσους της Ιστορίας

Ο Μέγας Φρειδερίκος κέρδισε τον
Εφτάχρονο Πόλεμο.

Ποιος άλλος τον κέρδισε;
Κάθε σελίδα και μια νίκη.

Ποιος μαγείρεψε τα νικητήρια
συμπόσια;

Κάθε δέκα χρόνια κι ένας μεγάλος
άντρας

Πόσες και πόσες ιστορίες.

Πόσες και πόσες απορίες.»

(Μπέρτολτ Μπρεχτ, *Ερωτήσεις ενός εργάτη*
που διαβάζει, μτφρ. Μ. Πλωρίτη)

Στα παρασκήνια, λοιπόν, της Ιστορίας...

cherchez la femme

...ψάχνουμε να βρούμε
τους αφανείς ήρωες,
όπως όλες εκείνες
τις γυναίκες που
αγωνίστηκαν και
πρόσφεραν στο
κοινωνικό σύνολο,
αλλά πέρασαν
απαρατήρητες ή
παρασιωπήθηκαν
στα βιβλία Ιστορίας

...και τιμούμε, παράλληλα, τη μέρα της Γυναίκας

8 Μαρτίου 1857

Θέμα: Η γυναίκα στον 20ό αιώνα - αγώνες και διεκδικήσεις για τα δικαιώματά της

- ☞ Γυναίκα και ανθρώπινα δικαιώματα
- ☞ Γυναίκα και εργασία
- ☞ Γυναίκα και πολιτική: αγώνας για το δικαίωμα ψήφου
- ☞ Γυναίκα και μόρφωση

[Σημερινή αποστολή μας...]

αγώνας για την ψήφο

- είναι η διερεύνηση μιας πτυχής του θέματος, αυτής που αναφέρεται στους αγώνες των γυναικών για την κατάκτηση του δικαιώματος ψήφου.

Στόχοι

- Να γνωρίσουμε και να εκτιμήσουμε τους αγώνες των γυναικών για την κατάκτηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων.
- Να αντιληφθούμε ότι υπάρχουν διάφορες οπτικές γωνίες στην παρουσίαση του θέματος και να τοποθετηθούμε κριτικά προς αυτές.
- Να συνειδητοποιήσουμε και να αναθεωρήσουμε τα στερεότυπα που κουβαλάμε σχετικά με τον ρόλο των γυναικών.

[Για να μπούμε λίγο στο κλίμα της εποχής...]

- Ας παρακολουθήσουμε ένα σύντομο βίντεο σχετικά με τον αγώνα των γυναικών για το δικαίωμα ψήφου.

- **Women Suffrage Slide Show** (διάρκεια 1:57)
<http://www.youtube.com/watch?v=SoRimeIhtEE>

Οδηγίες για τη διερευνητική εργασία σε ομάδες

- Να χωριστείτε σε 5 ομάδες και να πάρετε τη θέση σας στους Η.Υ. (1 υπολογιστής ανά ομάδα).
- Η κάθε ομάδα θα αναλάβει να διερευνήσει το θέμα μέσα από πολλαπλές πηγές και θα συμπληρώσει το φύλλο εργασίας που την αφορά. Στο φύλλο εργασίας θα γράφετε τα κύρια σημεία όσων θα μελετήσετε.

φύλλο εργασίας

πηγές

Οδηγίες (συνέχεια)

- Στη διάθεσή σας θα έχετε πηγές (κείμενα, φωτογραφικό και οπτικοακουστικό υλικό) που έχουν αντληθεί κυρίως από το Διαδίκτυο, ώστε να αποκτήσετε πιο σφαιρική εικόνα για το θέμα.
- Οι γραπτές πηγές σας δίνονται σε φυλλάδιο, ενώ το φωτογραφικό και οπτικοακουστικό υλικό θα το βρείτε αποθηκευμένο στην επιφάνεια εργασίας του Η.Υ., στο φάκελο (folder) με τίτλο ***dikaioma_psifou_gynaikon***. Μπορείτε να δείτε το εποπτικό υλικό, κρατώντας παράλληλα σύντομες σημειώσεις.
- Επίσης, για εξοικονόμηση χρόνου και δυνάμεων, μπορείτε να κατανείμετε την εργασία στην ομάδα σας και να αναλάβει ο καθένας διαφορετικό ρόλο.

Αντικείμενο διερεύνησης ομάδων

- **Ομάδα Α΄:** Ο αγώνας για την ψήφο αρχίζει
- **Ομάδα Β΄:** Γεγονότα-σταθμοί στην εξέλιξη του γυναικείου αγώνα: Βιομηχανική Επανάσταση
- **Ομάδα Γ΄:** Γεγονότα-σταθμοί στην εξέλιξη του γυναικείου αγώνα: Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος
- **Ομάδα Δ΄:** Ο αγώνας εξαπλώνεται και αρχίζει να δικαιώνεται
- **Ομάδα Ε΄:** Ο αντίλογος στο γυναικείο κίνημα

Γυναίκα

<http://www.youtube.com/watch?v=RZ-gx5Riqc0>

Πορίσματα διερεύνησης ομάδων

(αναμενόμενες απαντήσεις)

Ομάδα Α': Ο αγώνας για την ψήφο αρχίζει...

- Προέλευση όρου **σουφραζέτα**: suffragette > από τη λέξη *suffrage* = ψήφος, δικαίωμα ψήφου και την παραγωγική κατάληξη *-ette*.
- Αρχικό περιεχόμενο όρου: τίτλος που δόθηκε σε μια ριζοσπαστική ομάδα του κινήματος της ψήφου των γυναικών στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- Παραδοσιακά χρώματα του γυναικείου κινήματος:
 - λευκό: σύμβολο αγνότητας στον δημόσιο και ιδιωτικό βίο
 - μοβ: σύμβολο αξιοπρέπειας και αυτοσεβασμού
 - πράσινο: σύμβολο ελπίδας και νέας ζωής.

Ομάδα Β': Γεγονότα-σταθμοί στην εξέλιξη του γυναικείου αγώνα

- **Βιομηχανική Επανάσταση:** ορόσημο στην πορεία για τη γυναικεία χειραφέτηση, λόγω της ριζικής αναμόρφωσης της παλιάς οικογενειακής δομής και της εισαγωγής των γυναικών στην παραγωγή.
- Η μορφή της εργαζόμενης γυναίκας αντικαθιστά τη νεφελώδη γυναικεία μορφή της πόλης.
- Η βιομηχανική κοινωνία χαρακτηρίζεται από μια έξαρση των φεμινιστικών κινημάτων που απαιτούν ίδια δικαιώματα για τις γυναίκες και τους άντρες.

Ομάδα Γ': Γεγονότα-σταθμοί στην εξέλιξη του γυναικείου αγώνα

Α' Παγκόσμιος Πόλεμος:

- έθεσε τον στόχο των γυναικών σε αναμονή και έστρεψε τη μαχητικότητά τους στην προσφορά εργασίας για τις ανάγκες του πολέμου.
- άλλαξε διαμορφωμένες αντιλήψεις και στάσεις έναντι των γυναικών και έκανε το αίτημά τους να φαίνεται πολύ λιγότερο εξωφρενικό, καθώς αυτές απέδειξαν ότι μπορούσαν να διεκπεραιώσουν εξίσου αντάξια τη δουλειά των απόντων αντρών.
- με το τέλος του πολέμου και την επιστροφή των αντρών, οι γυναίκες αρνήθηκαν να ξαναμπούν στο περιθώριο.
- μετά από αυτόν τον πόλεμο, πολλές χώρες παραχώρησαν πολιτικά δικαιώματα στις γυναίκες.

Ομάδα Δ': Ο αγώνας εξαπλώνεται και αρχίζει να δικαιώνεται

Η γυναικεία ψήφος στην Ελλάδα:

- **1920:** το Σοσιαλεργατικό Κόμμα στην προεκλογική του εκστρατεία προβάλλει, μεταξύ άλλων, το σύνθημα “**Σφυρί – δρεπάνι και ψήφο στο φουστάνι!**”.
- **1930:** αναγνώριση δικαιώματος ψήφου στις γυναίκες αλλά με πολύ περιοριστικούς όρους (μόνο σε δημοτικές εκλογές, να εκλέγουν αλλά όχι να εκλέγονται, μόνο όσες ήξεραν γράμματα, άνω των 30 ετών).
- **1944** – περίοδος Κατοχής: οι γυναίκες ψηφίζουν και ψηφίζονται για πρώτη φορά στις εκλογές για την ανάδειξη του Εθνικού Συμβουλίου· αναγνωρίζεται έτσι η συμβολή των Ελληνίδων στην Αντίσταση.
- **1952:** επίσημη καθιέρωση των πολιτικών δικαιωμάτων των γυναικών σε όλη την ελληνική επικράτεια. Πρώτη γυναίκα βουλευτής η Ελένη Σκούρα.

Ομάδα Δ': Ο αγώνας εξαπλώνεται και αρχίζει να δικαιώνεται

Επιχειρήματα υπέρ του δικαιώματος ψήφου γυναικών στην Ελλάδα (Αύρα Θεοδωροπούλου, 1928):

- Και οι γυναίκες είναι μέλη μιας δημοκρατίας που πρέπει να βασίζεται στην ελεύθερη βούληση όλων των πολιτών.
- Μόνο με την ψήφο μπορούν να υποστηριχθούν τα ιδιαίτερα συμφέροντα των γυναικών.
- Θα έχει λόγο και η γυναίκα στους νόμους που αφορούν το παιδί.
- Η οικιακή οικονομία συνδέεται πάρα πολύ στενά με τα οικονομικά ζητήματα.
- Με την ψήφο θα αποκτήσει η γυναίκα αντίληψη της κοινωνικής ευθύνης.

Τι γίνεται με το γυναικείο κίνημα στην Κύπρο;

- **τέλη δεκαετίας του '30:** δημιουργούνται οι πρώτοι πυρήνες οργανωμένου γυναικείου κινήματος, όταν εργαζόμενες γυναίκες λαμβάνουν μέρος στις κινητοποιήσεις και τους μεγάλους απεργιακούς αγώνες της εργατικής τάξης, απαιτώντας καλύτερες συνθήκες εργασίας και μεγαλύτερα μεροκάματα (Ενώσεις Εργαζομένων Γυναικών).
- **1950:** ίδρυση Παγκύπριας Οργάνωσης Δημοκρατικών Γυναικών (ΠΟΔΓ), που θέτει σε οργανωμένη παγκύπρια βάση τον αγώνα για ισοτιμία των δύο φύλων και αναπτύσσει δράση για τη διαπαιδαγώγηση των γυναικών στο πνεύμα αυτό.
- **1955-59:** η γυναίκα της Κύπρου καταξιώνεται με τη συμβολή της στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα.
- **1960:** με την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας κατοχυρώνονται τα πολιτικά δικαιώματα των γυναικών.

Ομάδα Ε΄: Ο αντίλογος στο γυναικείο κίνημα

Κίνημα κατά του δικαιώματος γυναικείας ψήφου:

- ένα πολιτικό κίνημα, που το αποτελούσαν κυρίως γυναίκες, οι οποίες ήταν αντίθετες στο να δοθεί ψήφος σε γυναίκες.
- βασιζόταν στην ιδέα ότι οι γυναίκες είχαν δικαίωμα στην πλήρη ελευθερία μέσα στο σπίτι αλλά όχι στον δημόσιο χώρο (“οικιακός φεμινισμός”, δόγμα “ξεχωριστών αρμοδιοτήτων”).
- επιχειρηματολογία του: η παραχώρηση δικαιώματος ψήφου στις γυναίκες θα αποτελούσε αιτία διαφωνιών μέσα στις οικογένειες και βάρος για την ίδια τη γυναίκα.

Ομάδα Ε΄: Ο αντίλογος στο γυναικείο κίνημα

Επιχειρηματολογία κατά του δικαιώματος ψήφου των γυναικών (ελλαδική εφημερίδα του 1928):

- Κάθε γυναίκα, ορισμένες μέρες κάθε μήνα, βρίσκεται σε ανισόρροπη και έξαλλη πνευματική κατάσταση.
- Επειδή αυτές οι μέρες δεν συμπίπτουν για όλες τις γυναίκες, τότε δεν μπορεί να βρεθεί μέρα πνευματικής ισορροπίας και ψυχικής γαλήνης όλων των γυναικών, ώστε εκείνη τη μέρα να ορίζονται οι εκλογές.
- Συνεπώς, η γυναικεία ψήφος είναι επικίνδυνο πράγμα και, επομένως, πρέπει να αποκρουσθεί.

[Όλες οι ομάδες]

- Σχολιασμός φωτογραφικού υλικού

- Σχολιασμός σχετικών βίντεο

(σ.11)

- Συζήτηση - προσωπικές απόψεις

Επίλογος...

- Οπωσδήποτε, έγιναν πολλά βήματα για την κατάκτηση των πολιτικών και γενικότερα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της γυναίκας.
- ...και μπορεί κανείς να συμφωνήσει με την άποψη του Καρλ Μαρξ ότι “η κοινωνική πρόοδος μπορεί να μετρηθεί με ακρίβεια από τη θέση της γυναίκας σε μια δεδομένη κοινωνία”.
- Ο δρόμος, όμως, είναι ακόμη μακρύς και, σίγουρα, δεν είναι στρωμένος με ροδοπέταλα.
- ...ιδού μια γεύση από τον «Γολγοθά» μιας σύγχρονης εργαζόμενης γυναίκας

*Μια μέρα
μιας Μαίρης*

http://www.youtube.com/watch?v=hB_CIAAaE80

Τελική σύνθεση και δημιουργία...

- Οι πληροφορίες που έχετε συγκεντρώσει, θα αποτελέσουν τη βάση για μια τελική σύνθεση που θα ολοκληρωθεί στο σπίτι και μπορεί να πάρει μία από τις ακόλουθες μορφές:
 - Ως μέλος του δημοσιογραφικού ομίλου, ανέλαβες να ετοιμάσεις ένα άρθρο που θα δημοσιευτεί στο μαθητικό περιοδικό του σχολείου σου και θα παρουσιάζει εξελικτικά τις διάφορες φάσεις του αγώνα των γυναικών για κατάκτηση των πολιτικών δικαιωμάτων τους.

Τελική σύνθεση και δημιουργία...

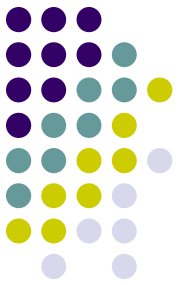
- Ως εκπρόσωπος του σχολείου σου σε μαθητικό διαγωνισμό διαλογικών συζητήσεων (debate) με θέμα «Τα δικαιώματα των γυναικών», επιχειρηματολογείς σχετικά με το δικαίωμα ψήφου των γυναικών (είτε υπέρ είτε εναντίον).
- Ως μέλος του λογοτεχνικού ομίλου, ανέλαβες να γράψεις και να παρουσιάσεις το θέμα «Σελίδες ενός ημερολογίου - τα απομνημονεύματα μιας σουφραζέτας: Ο αγώνας για το δικαίωμα στην ψήφο τώρα δικαιώνεται!».

Τελική σύνθεση και δημιουργία...

- Ως μέλος του φωτογραφικού ομίλου, ανέλαβες να επιλέξεις φωτογραφίες και να γράψεις συνοδευτικά κείμενα /λεζάντες για μια έκθεση φωτογραφίας (ή παρουσίαση σε power point) με θέμα “Στιγμιότυπα από ένα γυναικείο αγώνα”.
- Ως μέλος του κινηματογραφικού ομίλου, ανέλαβες να επιλέξεις το απαραίτητο υλικό (φωτογραφίες, αφήγηση, μουσική) για τη δημιουργία ενός σύντομου βίντεο με θέμα “Γυναικείες μορφές που ξεχώρισαν στον 20ό αιώνα”.

- Μπράβο, παιδιά!
Πιστεύω ότι έχετε
εκπληρώσει με
επιτυχία την αποστολή
σας και ότι έχετε
αποκτήσει πια πολλές
γνώσεις για τον αγώνα
μας. Σας αξίζουν
συγχαρητήρια!

Σας ευχαριστώ πολύ
για τη συνεργασία σας